

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Міністерства освіти
і науки України

_____ 20__ року № _____

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України

_____ 20__ року
за № _____

ПОРЯДОК
подання та розгляду скарги на рішення
уповноваженого органу закладу вищої освіти, наукової установи

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає процедуру розгляду Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство), скарги на рішення уповноваженого органу закладу освіти, наукової установи про позбавлення наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, вченого звання, прийняте у зв'язку із виявленням фактів академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, або про відмову у позбавленні, а також на бездіяльність уповноваженого органу закладу освіти, наукової установи (неухвалення рішення протягом строку, визначеного частиною другою статті 40 Закону України «Про академічну доброчесність») (далі – скарга).

2. Національне агентство розглядає скарги відповідно до Законів України «Про академічну доброчесність», «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197 (далі – Порядок 1197), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (далі – Порядок 44), Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам, затвердженим наказом Міністерства освіти і Науки України від 14.01.2016 №13, цього Порядку.

3. Національне агентство розглядає скарги на рішення уповноваженого органу закладу освіти, наукової установи про позбавлення наукового ступеня,

ступеня доктора мистецтва, вченого звання у разі встановлення факту наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації в академічному творі, на підставі та/або з урахуванням якого було присуджено науковий ступінь, ступень доктора мистецтва або присвоєне вчене звання (далі – академічний твір), або про відмову у такому позбавленні у разі невстановлення наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, а також на бездіяльність уповноваженого органу закладу освіти, наукової установи у випадку неухвалення рішення протягом шести місяців з дня отримання повідомлення про наявність у відповідному академічному творі академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації (далі – повідомлення).

Національне агентство не розглядає скарги, якщо на момент присудження наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва або присвоєння вченого звання законом не була передбачена міра відповідальності у вигляді позбавлення наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, вченого звання у разі встановлення наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

II. Подання скарги

4. Скарга може бути подана до Національного агентства особою, яка подала або щодо якої було подане повідомлення до уповноваженого органу закладу освіти, наукової установи (далі – заклад) протягом 30 календарних днів з дня оприлюднення рішення уповноваженого органу закладу про позбавлення або про відмову у позбавленні наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, вченого звання, чи неухвалення відповідного рішення протягом строку, визначеного частиною другою статті 40 Законом України «Про академічну доброчесність».

5. У скарзі зазначаються:

- 1) найменування органу, до якого подається;
- 2) прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) особи (повне найменування юридичної особи), яка подає скаргу (далі – скаржник), її контактні дані (адреса, номер телефона, адреса електронної пошти);
- 3) рішення уповноваженого органу закладу про позбавлення або про відмову у позбавленні наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, вченого звання, у випадку його оскарження;
- 4) бібліографічний опис академічного твору; контактні дані автора академічного твору (за наявності такої інформації в особи, яка подає скаргу);

5) обґрунтування наявності підстав для оскарження рішення або бездіяльності уповноваженого органу закладу; посилення на вимоги, чинні на момент захисту відповідного академічного твору або присвоєння вченого звання;

6) бібліографічний опис академічного твору, який є джерелом неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів, наукового (творчого) результату інших авторів без відповідного посилання (академічного плагіату) (далі – джерело академічного плагіату), інформацію про фабрикацію, фальсифікацію, наявність яких обґрунтовується або спростовується скажником;

7) URL-адреса вебсторінки Національного репозитарію академічних текстів та/або сторінки офіційного вебсайту, де розміщено електронний примірник академічного твору (творів), індекс DOI публікації, щодо якого (яких) подавалося повідомлення.

Під офіційним вебсайтом для цілей Порядку розуміється вебсайт, призначений для легального розміщення наукових публікацій – вебресурс репозиторію, бібліотеки, періодичного видання, закладу, установи, органу влади або їх структурних підрозділів тощо;

8) URL-адреса вебсторінки офіційного вебсайту, де розміщено в електронній формі джерело академічного плагіату (індекс DOI такої публікації) та/або інформації, про фабрикацію, фальсифікацію, наявність яких обґрунтовується або спростовується скажником, або електронна копія такого джерела.

У випадку розміщення джерела академічного плагіату, наявність яких обґрунтовується або спростовується скажником, за URL-адресою вебсторінки іншого ніж офіційний вебсайт, таке джерело повинно містити:

- повний текст твору;
- вказівку на авторство;
- вказівку на дату підписання до друку (якщо видання, де розміщено твір, її містить) або дату оприлюднення твору, створеного автором (авторами) для розміщення на вебсайті;
- вихідні відомості видання (або титульну сторінку рукопису дисертації, першу і другу сторінки автореферату);
- зміст видання (або рукопису дисертації).

Для публікації, створеної автором (авторами) для розміщення на вебсайті, вимоги абзаців шостого–сьомого цього підпункту не застосовуються.

У разі відсутності джерела академічного плагіату у мережі Інтернет, до скарги додається примірник такого джерела або його електронна копія, про що зазначається у скарзі. У випадку надання електронної копії, у скарзі має бути зазначено, що вона ідентична примірнику. Доведення ідентичності примірнику електронної копії покладається на скаржника.

9) вимоги особи, яка подає скаргу.

До скарги додаються:

- копія оскаржуваного рішення уповноваженого органу закладу (у випадку його оскарження);

- порівняльна таблиця із наведенням фрагментів академічного твору (творів) та відповідних фрагментів джерел академічного плагіату та/або відомостей про фабрикацію, фальсифікацію, наявність яких обґрунтовується або спростовується скаржником – у вигляді файлів форматів PDF і DOCX;

- копія академічного твору, на підставі та/або з урахуванням якого було присуджено науковий ступінь, ступінь доктора мистецтва, присвоєно вчене звання, про наявність у якому порушення академічної доброчесності подавалось повідомлення, – у машиночитаному форматі PDF (OCR);

- примірники або електронні копії джерел академічного плагіату, наявність якого обґрунтовується або спростовується скаржником, у машиночитаному форматі PDF (OCR). Примірник або електронна копія джерела академічного плагіату, відсутнього у мережі Інтернет, мають відповідати вимогам, встановленим абзацами третім – восьмим підпункту 8 цього пункту.

Під машиночитаним форматом для цілей Порядку розуміється формат електронного документа, який містить відкритий текстовий шар і структурований у спосіб, що дає змогу комп'ютерним програмам автоматично ідентифікувати, розпізнавати, перетворювати та вилучати конкретні дані, текстові фрагменти та їх внутрішню структуру.

6. Скарга з додатками надсилається в електронній формі (окрім примірників, зазначених у абзаці дев'ятому підпункту 8 пункту 5 Порядку, які надсилаються засобами поштового зв'язку або надаються до Національного агентства), з накладенням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, на офіційну адресу електронної пошти Національного агентства.

Датою надходження скарги є дата її реєстрації у секретаріаті Національного агентства. Датою надходження скарги, до якої доданий

примірник, зазначений у абзаці дев'ятому підпункту 8 пункту 5 Порядку, є дата надходження останнього документа.

7. Скарга, що містить приниження честі і гідності особи або виражені у непристойній формі висловлювання, а також анонімні скарги не підлягають розгляду.

Звинувачення автора академічного твору в порушенні академічної доброчесності не можуть розглядатися як умисне приниження честі і гідності особи.

8. Секретаріат Національного агентства здійснює перевірку скарги на дотримання вимог пунктів 3-7 Порядку та надає результати перевірки Комітету з питань етики Національного агентства (далі – Комітет) у строк до десяти робочих днів від дати надходження.

9. Комітет у строк до семи робочих днів з дня отримання результатів перевірки від секретаріату приймає рішення про прийняття скарги до розгляду або про залишення скарги без розгляду.

10. У разі залишення Комітетом скарги без розгляду скаржник інформується про прийняте рішення та його підстави.

У разі прийняття Комітетом скарги до розгляду рішення Комітету з додатком у вигляді копії скарги протягом п'яти робочих днів з дати прийняття її до розгляду оприлюднюється на вебсайті Національного агентства (щодо академічного твору доктора філософії – також подається повідомлення до інформаційної системи) та надсилається до закладу, рішення або бездіяльність якого оскаржується, до особи, яка подавала повідомлення до уповноваженого органу закладу, та до особи, стосовно академічного твору якої розглядалось повідомлення, якщо спосіб зв'язку з особою відомий.

11. У разі прийняття Комітетом скарги до розгляду секретаріат Національного агентства здійснює перевірку викладених у скарзі відомостей, а також аналіз академічного твору щодо наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, у строк до шести місяців.

Під час розгляду скарги Національне агентство не обмежене наведеною у ній інформацією.

Відкликання скарги не є підставою для припинення її розгляду.

З метою розгляду скарги Національне агентство:

1) одержує від закладу, рішення уповноваженого органу якого оскаржується, не пізніше семи робочих днів з дати інформування закладу про прийняття скарги до розгляду, усі матеріали розгляду повідомлення;

2) має право одержувати в установленому законодавством порядку від закладів, державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств,

установ, організацій і громадян інформацію, документи та матеріали, необхідні для розгляду скарги;

3) має право залучати членів галузевих експертних рад, експертів Національного агентства, спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їхніми керівниками), а також працівників закладів, міжнародних експертів та/або експертів інституцій, які забезпечують якість вищої освіти в інших державах, для встановлення наявності або відсутності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

4) має право використовувати відповідне програмне забезпечення для перевірки викладених у скарзі відомостей та аналізу академічного твору щодо наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

III. Розгляд скарги Комітетом з питань етики

12. Секретаріат Національного агентства за результатами перевірки викладених у скарзі відомостей та аналізу академічного твору щодо наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації надає звіт голові Комітету.

Голова Комітету протягом семи робочих днів з дня отримання звіту надає його на ознайомлення членам Комітету та визначає доповідача зі складу Комітету.

13. Доповідач за результатами вивчення звіту подає Голові Комітету мотивований проєкт рішення Комітету.

Голова Комітету у строк до п'ятнадцяти робочих днів з дня отримання від доповідача проєкту рішення скликає засідання Комітету для розгляду скарги.

14. Якщо матеріалів звіту недостатньо для розгляду скарги по суті, доповідач подає до Комітету мотивоване звернення щодо необхідності здійснення додаткової перевірки та/або аналізу за скаргою.

Комітет на найближчому засіданні, у разі визнання звернення доповідача обґрунтованим, приймає рішення про здійснення додаткової перевірки та/або аналізу за скаргою, а у разі визнання звернення необґрунтованим, - приймає рішення про заміну доповідача.

15. Інформація про дату, час і місце розгляду скарги по суті на засіданні Комітету, звіт та проєкт рішення Комітету, не пізніше ніж за десять днів до дати проведення засідання Комітету надсилаються засобами електронного зв'язку закладу, рішення уповноваженого органу якого оскаржується, особі, яка подавала повідомлення до уповноваженого органу закладу та особі, стосовно академічного твору якої розглядалось повідомлення, якщо спосіб зв'язку з особою відомий.

Інформація про дату, час і місце розгляду скарги на засіданні Комітету у той самий строк оприлюднюється на вебсайті Національного агентства.

Участь зазначених осіб і представника закладу у засіданні Комітету не є обов'язковою. Вказані особи вважаються повідомленими про дату, час і місце засідання з дня, наступного за днем оприлюднення відповідної інформації на вебсайті Національного агентства.

16. Заклад, особа, яка подавала повідомлення до уповноваженого органу закладу, та особа, стосовно академічного твору якої розглядалось повідомлення, мають право:

1) протягом 30 днів з дня оприлюднення рішення Комітету про прийняття скарги до розгляду на вебсайті Національного агентства подавати письмові пояснення стосовно інформації у скарзі щодо наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в академічному творі, а також будь-які документи та матеріали в електронній формі (у машиночитаному форматі) на спростування (підтвердження) викладених у скарзі доводів або відмовитися від надання будь-яких пояснень;

2) подавати заяви про відвід члена Комітету відповідно до пункту 18 цього Порядку.

17. Засідання Комітету для розгляду скарги по суті складається з відкритої та закритої частин.

Представник закладу, рішення уповноваженого органу якого оскаржується, особа, яка подавала повідомлення до уповноваженого органу закладу, особа, стосовно академічного твору якої розглядалось повідомлення, їхні уповноважені особи (представники) мають право бути присутніми під час розгляду скарги Комітетом на відкритій частині засідання.

На запрошення Комітету можуть бути присутні інші особи.

18. У разі наявності у члена Комітету реального або потенційного конфлікту інтересів або за наявності інших підстав, що можуть свідчити про його упередженість під час розгляду скарги на засіданні Комітету, за рішенням Комітету він відводиться від відповідного розгляду.

Рішення про відвід члена Комітету приймається на підставі письмової заяви особи, яка має право бути присутньою на засіданні, або заяви про самовідвід члена Комітету. Заява подається до початку розгляду скарги на засіданні Комітету.

Член Комітету не бере участь у вирішенні питання щодо власного відводу або самовідводу.

19. Комітет починає розгляд скарги по суті з доповіді доповідача, який викладає підстави прийняття скарги до розгляду, встановлені та досліджені обставини, висновок по суті питання.

Головуючий може надати особам, визначених пунктом 17 Порядку, слово для пояснень та відповіді на запитання. Комітет може прийняти мотивоване рішення про позбавлення права участі в засіданні Комітету тих осіб, які перешкоджають його проведенню.

20. Будь-які документи чи свідчення про наявність або відсутність в академічному творі фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації не є вирішальними, не мають наперед визначеного значення для Комітету і враховуються в сукупності з іншими документами та матеріалами при прийнятті рішень відповідно до цього Порядку.

21. Комітет на закритій частині засідання за наслідками розгляду скарги по суті приймає одне з таких рішень:

1) про внесення на розгляд Національного агентства подання про наявність академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в академічному творі;

2) про внесення на розгляд Національного агентства подання про відсутність академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, в академічному творі.

Подання вноситься Комітетом на розгляд Національного агентства у строк до десяти робочих днів від дня прийняття рішення Комітетом.

Рішення Комітету у той самий строк оприлюднюється на вебсайті Національного агентства (щодо академічного твору доктора філософії – також подається повідомлення до інформаційної системи).

IV. Розгляд подання Комітету на засіданні Національного агентства

22. Подання Комітету розглядається на засіданні Національного агентства.

23. Інформація про дату, час і місце проведення засідання Національного агентства для розгляду подання Комітету не пізніше ніж за п'ять робочих днів до дати проведення засідання повідомляється засобами електронного зв'язку закладу, рішення уповноваженого органу якого оскаржується, особі, яка подавала повідомлення до уповноваженого органу закладу, та особі, стосовно академічного твору якої розглядалось повідомлення, якщо спосіб зв'язку з такою особою відомий, та оприлюднюється на вебсайті Національного агентства.

Участь вказаних осіб і представника закладу у засіданні Національного агентства не є обов'язковою.

24. Представник закладу, рішення уповноваженого органу якого оскаржується, особа, яка подавала повідомлення до уповноваженого органу закладу, особа, стосовно академічного твору якої розглядалось повідомлення, їхні уповноважені особи (представники) мають право з дня оприлюднення рішення Комітету про результати розгляду скарги та не пізніше ніж за три робочі дні до дати засідання Національного агентства надати в електронній формі (у машиночитаному форматі) на електронну пошту Національного агентства пояснення щодо рішення Комітету та/або звіту, а також будь-які документи та матеріали на спростування (підтвердження) доводів, викладених у поясненнях.

25. Головуючий може надати особам, визначених пунктом 24 Порядку, слово для пояснень та відповіді на запитання.

Національне агентство може прийняти мотивоване рішення про позбавлення права участі в засіданні Національного агентства осіб, які перешкоджають його проведенню.

26. Питання відводу та самовідводу у разі наявності у члена Національного агентства реального або потенційного конфлікту інтересів або за наявності інших підстав, що можуть свідчити про його упередженість під час розгляду подання, визначаються відповідно до пункту 18 Порядку.

27. Національне агентство за результатами розгляду подання Комітету приймає одне з таких рішень:

про встановлення наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в академічному творі (академічних творах), на підставі чи з урахуванням якого (яких) особі присуджено науковий ступінь, ступінь доктора мистецтва, присвоєно вчене звання;

про невстановлення наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в академічному творі (академічних творах), на підставі чи з урахуванням якого (яких) особі присуджено науковий ступінь, ступінь доктора мистецтва, присвоєно вчене звання.

28. Рішення Національного агентства протягом п'яти робочих днів з дати його прийняття оприлюднюється на вебсайті Національного агентства (щодо академічного твору доктора філософії – також подається повідомлення до інформаційної системи).

Копія рішення надсилається до закладу, рішення уповноваженого органу якого оскаржується, особі, яка подавала повідомлення до уповноваженого

органу закладу, особі, стосовно академічного твору якої розглядалось повідомлення, якщо спосіб зв'язку з такою особою відомий.

29. Рішення за результатами розгляду скарги набирає чинності з дня його оприлюднення на офіційному веб-сайті Національного агентства.

30. Витрати, понесені Національним агентством під час перевірки скарги, що виявилася завідомо безпідставною або містила завідомо неправдиві відомості, можуть бути стягнуті з особи, яка подала скаргу, у судовому порядку.

31. Рішення Національного агентства може бути оскаржене у порядку, визначеному Положенням про Апеляційну палату Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2023 року № 1551, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 лютого 2024 року за № 179/41524, та до суду у встановленому законодавством порядку.